

שלום רב,

להלן מקבץ הודעות ועדכונים מטעם פורום ה-15 בנושא סביבה וקיימות:

הודעות חשובות

עלו לאוויר כל החומרים ממפגש העיון בנושא [היערכות עירונית לשינוי האקלים](#) של פורום ה-15, שהתקיים בשיתוף עם עיריית תל אביב – יפו, ב-7.9.2020. [לעיון בתכני המפגש לחצו כאן](#). זהו המפגש השני בסדרת המפגשים בנושא [חוסן עירוני](#), המתקיימים בהמשך לפרסום [מסמך "חוסן עירוני בשגרה ובחירום – אסטרטגיות, פרקטיקות והמלצות לרשויות המקומיות"](#). ניתן לעיין גם בחומרים מהמפגש הראשון שהתקיים בתאריך 22.7.20 והתמקד בנושא [עירוניות טקטית](#). [לעיון בתכני המפגש לחצו כאן](#). בקרוב נפרסם את המועדים והנושאים למפגשים הבאים.

ב-14.9.20 התקיים [מפגש הסיום של תכנית המתמחים לקיימות בעירוניות פורום ה-15](#) בתחומי הסביבה והקיימות, המתקיימת בשיתוף עם [החוג ללימודי הסביבה והמרכז לפיתוח קריירה באוניברסיטת תל אביב](#). מטרת התכנית היא לסייע לעיריות החברות בתכנית "ברית ערים לאיכות חיים וסביבה" של [פורום ה-15](#) לקדם את מטרות התכנית, וכן לסייע לסטודנטים הלומדים לימודי סביבה לרכוש ידע וניסיון מעשי בתחומי הקיימות העירונית. אנו מזמינים אתכם להתרשם מפרויקטים נבחרים שביצעו המתמחים ע"י [צפייה בהקלטת המפגש](#) שהתקיים בשיתוף עם תכנית המתמחים בארגוני הסביבה. [לפרטים נוספים אודות תכנית המתמחים לחצו כאן](#).

[הפינה החדשה בנושא "עירוניות טקטית"](#) באתר האינטרנט של [פורום ה-15 שודרגה](#), והיא כוללת כעת דוגמאות רבות נוספות ומעוררות השראה להתערבות מהירה במרחב הציבורי. אנו מזמינים רשויות מקומיות לשלוח אלינו פרויקטים מעניינים ומעוררי השראה לצורך הוספתם לפינה המתעדכנת.

עדכונים

ב-18.10.20 הודיעה [השרה להגנת הסביבה על החלטתה להרחיב את תחולת חוק הפיקדון גם על בקבוקי 1.5 ליטר](#). ההחלטה התקבלה על רקע אי העמידה ביעדי המחזור של המכלים הגדולים, המוגדרים בחוק. השרה הודיעה כי יישום ההחלטה יידחה בשנה, על-מנת לאפשר למשק תקופת התארגנות, תוך התחשבות באתגרי משבר הקורונה. טרם נקבע סכום הפיקדון על הבקבוקים הגדולים, אולם ההערכה היא שיעמוד על בין 30 ל-70 אגורות לבקבוק.

בחודש ספטמבר פרסם [קול קורא לתמיכה ברשויות מקומיות בהכנת תכניות פעולה להיערכות לשינוי האקלים ולאנרגיה מקיימת](#), שיזם [משרד האנרגיה](#) בשיתוף עם [המשרד להגנת הסביבה ומשרד הפנים](#). רשויות אשר ייבחרו בקול הקורא יקבלו ליווי מקצועי וסיוע בגיבוש תכנית פעולה מקומית לאקלים ואנרגיה מקיימת. בשלב הראשון ייבחרו 10 רשויות, ובשלב הבא מתוכנן להרחיב את הפרויקט לרשויות נוספות. המועד האחרון להגשת בקשות הינו 1.11.20 בשעה 10:00.

[הרשות להשקעות ורשות החדשנות במשרד הכלכלה, בשיתוף המשרד להגנת הסביבה, משרד האנרגיה ומשרד האוצר פרסמו מסלול סיוע להשקעות בפרויקטים להפחתת פליטות גזי חממה והתייעלות אנרגטית](#). המסלול פתוח לרשויות מקומיות, עסקים ומפעלים. ניתנת עדיפות לרשויות מקומיות בדירוג חברתי-כלכלי 1-5 של הלמ"ס. בפרויקטים שמשלבים היבטים של התקנה מסחרית של טכנולוגיה ישראלית חדשנית, ניתן לקבל סיוע נוסף בשיעור של 20% נוספים מסך ההשקעה. ניתן להגיש בקשות עד 29.10.20 בשעה 24:00.

נפתח המחזור השלישי של [פרס איסטנבול לערים ידידותיות לסביבה](#), המיועד לערי חוף השוכנות לחופי הים התיכון. הפרס ניתן במסגרת משותפת של תכנית הסביבה של האו"ם ותכנית הפעולה למזרח התיכון של אמנת ברצלונה, והוא יוענק בוועידת האקלים של האו"ם (COP22) שתתקיים בטורקיה בדצמבר 2021. שימו לב: הפרס ניתן לערים המקדמות קיימות בכלל תחומי הפעילות העירוניים, ואינו מתמקד רק בפעולות להגנה על הסביבה הימית והחופית. המועד האחרון להגשת המועמדות לפרס הוא ה-25.2.2021. נזכיר כי בשנה שעברה הוענק הפרס לעיריית [אשדוד](#) - ניתן לצפות בידיעה על הזכייה באתר העירייה [בקישור כאן](#) ובסרטון [בקישור כאן](#).

בחודש ספטמבר פרסם המשרד להגנת הסביבה יחד עם ארגון תחבורה היום ומחר **מדריך לרשויות המקומיות לקידום תחבורה ציבורית חשמלית**, וזאת כחלק מהמדיניות הממשלתית להפחתת התלות בנפט ולהעלאת רמת השירות בתחבורה הציבורית.

המשרד להגנת הסביבה פרסם שני קולות קוראים בתחום הפסולת: קול קורא (מס' 9383) לתמיכה בהקמה ושדרוג מתקני מיון לפסולת עירונית, וכן קול קורא (מס' 9384) לתמיכה בהפעלת מתקני מיון לפסולת עירונית. ניתן להגיש בקשות במסגרת הקול הקורא עד לתאריך 31.12.2020.

עדכוני בנייה ירוקה

בחודש ספטמבר פרסם ברשומות **קובץ "תקנות התכנון והבנייה (תכנ הבנייה) (בנייה בת-קיימה) התש"פ-2020"**, והשלימו מהלך לחיוב בנייה בהתאם לתקן הישראלי לבנייה ירוקה (ת"י 5281) בכל המדינה. התקנות הובלו על-ידי מנהל התכנון והמשרד להגנת הסביבה, והן מבוססות על עקרונות המתווה שאימץ פורום ה-15 ביוני 2013, ומרחיבות אותו מהערים הגדולות לכלל המדינה. **לחצו כאן לקריאה נוספת על המהלך**, שאושר כבר ב- 3.3.20 ע"י המועצה הארצית לתכנון ובנייה.

ב- 16.9.20 קיים פורום ה-15 **מפגש של הפורום העירוני לתכנון ובנייה בני קיימא** שעסק בנושא סקירת ההתפתחויות בתחום הבנייה ירוקה בפורום ה-15 ובישראל: בתקן, במדיניות המשותפת של ערי הפורום לאימוץ התקן, והתקנות הארציות לבנייה ירוקה, זאת לקראת גיבוש החלטה משותפת על עליית מדרגה במדיניות המשותפת ב-2021. החומרים שהוצגו במפגש יעלו לאוויר בקרוב.

יזמות עירונית

בחודש אוגוסט השיקה **עיריית תל אביב-יפו תכנית פעולה עירונית להיערכות לשינויי אקלים**. התכנית ממפה את שינויי האקלים הצפויים ואת השפעתם על העיר, על האוכלוסייה ועל מערך השירותים והסביבה הפיזית. מתוך ניתוח התחזיות והתרחישים, מגדירה התכנית שתי משימות מפתח לעשור הקרוב: קירור העיר וניהול המים. לצורך מימושן נקבעו מגוון כלים ופעולות, שמטרתן להבטיח את המשך איכות החיים בעיר למרות שינויי האקלים.

ב- 22.11.2020 תיפתח **סדנה לבניית תכנית עבודה להטמעת אנרגיה נקייה ברשות המקומית** ביוזמת החברה לאנרגיה מתחדשת אילת אילות. הסדנה תעסוק בנושאי ייצור אנרגיה סולארית והתקנת PV על גגות, מקסום התשתיות והנכסים המקומיים לייצור אנרגיה נקייה, התייעלות באנרגיה, העלאת מודעות וחיסכון כספי. הסדנה כוללת 9 מפגשים מקוונים וסיום של שלושה ימים בערבה. **לקריאה נוספת לחצו כאן**.

ב- 28.10.20 תקיים **היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון מפגש פתיחה מקוון לפורום המקצועי להיערכות רשויות השרון למשבר האקלים**. מטרת הפורום, שיכלול נציגים מרשויות השרון, היא לייצר תכנית פעולה אסטרטגית לצורך התמודדות הרשויות עם השפעות משבר האקלים והפחתת פליטות גזי חממה. הפורום המקצועי יחולק לצוותים בנושאי חירום, קירור העיר והמרחב הציבורי, חוסן קהילתי, אנרגיה מקיימת, ניהול נגר ושטחים פתוחים, הסברה, ותשתיות במסודות חינוך, ויתכנס לסדרת מפגשים בליווי יועצים ומומחים. בתום התהליך, בנוסף לתכניות הפעולה הרשותיות, תופק גם חוברת מסכמת של המלצות הפורום יחד עם תיעוד מודל העבודה.

בחודש יוני פרסמה **עיריית הרצליה** מפה חדשה מבוססת GPS, שמטרתה לעודד את הרכיבה על אופניים לבתי הספר. המפה מציגה את **רשת שבילי האופניים הפרושים בעיר**, ואת מיקומי בתי הספר בעיר. באמצעות המפה יכולים התלמידים לתכנן את מסלול נסיעתם ללימודים. המפה כוללת את כל בתי הספר בעיר, יסודיים, חטיבות ביניים ותיכונים וכן את כל שבילי האופניים הקיימים בעיר (לא רק השבילים המובילים למוסדות החינוך).

עיריית פתח תקוה פועלת בימים אלה **לשיקום נחל שילה העובר בעיר**. הפרויקט כולל שיקום נופי-אקולוגי של הנחל וסביבתו וכן יצירת אזורי בילוי ופנאי. במסגרת זו, יבוצע שיקום של הנחל עצמו ושל סביבותיו, במטרה להעשיר את בתי הגידול והמגוון הביולוגי, יוכשרו שבילי אופניים ושבילי הליכה לאורך הגדה הימנית של הנחל, שיחברו את הנחל לשטחים פתוחים נוספים בעיר, וכן יבוצע פיתוח נופי לאורך שבילי האופניים שיכלול אזורי מנוחה מוצלים ופעילויות פנאי במספר מוקדים.

בחדש אוקטובר תקיים **עיריית אשדוד** **סדרת הרצאות מקוונות לקהילה בנושא קיימות וסגנון חיים**. שתי ההרצאות הראשונות יעסקו בנושאי "פרוביוטיקה טבעית" ו"קניות בריאות".

ב- 29.10.2020 תקיים **עיריית כפר סבא** **מפגש מקוון בנושא פסולת לבעלי תפקידים ברשויות מקומיות**, שמטרתו לקיים דיון פרקטי באתגרים בתחום זה ובאפשרויות ההתמודדות איתם, ולשתף במיזמים כלכליים בתחום הפסולת והסביבה שניתנים ליישום מהיר ואינם דורשים בהכרח תקציב עירוני.

בחדש אפריל השיקה **עיריית אשדוד** **ספריית חפצים לשימוש הקהילה – סחב"ק**. בספרייה ניתן לשאול כלי עבודה, ציוד לגינון, לאירוח ולטיולים. יוזמה זו מצטרפת ליוזמות דומות שהושקו בשנים האחרונות בעיריות נוספות – תל וקח **בתל אביב-יפו**, מרכז קיפוד **בכפר סבא** והכולוביניק **בבאר שבע**.

בחדש ספטמבר הכריזה **עיריית באר שבע** כי במהלך השנה הקרובה תקיים העירייה יחד עם מערכת החינוך ותושבי העיר **מחקר מעמיק בתחום ההתמודדות עם שינויי האקלים במטרה לקבוע מדיניות עירונית** בנושא אשר תוטמע באופן רוחבי בכל תחומי הפעילות של העירייה, ועל פיה ייקבעו סדרי עדיפויות חדשים.

בחדש אוגוסט יזמה המחלקה לאיכות הסביבה **בעיריית אשדוד** **סקר פסולת בחופים**, במסגרתו אופיינו היקף והרכב הפסולת בחופים, כדי לגבש כלים לצמצום הפסולת במקור וכחלק מהיערכות לקמפיין עירוני בנושא. במסגרת זו נסקרו במשך שלושה שבועות 400 ק"ג של אשפה, הכוללת שקיות חטיפים, בקבוקי שתייה, סכו"ם, צלחות, כוסות, ארטיקים ועוד. בין הממצאים: בקבוק 1.5 ליטר הוא הנפוץ ביותר מבין בקבוקי המים, אין העדפה מיוחדת לסוג בירה מסוים, ונמצאה כמות גדולה של כלים חד פעמיים, בעיקר כוסות וסכו"ם.

עיריית פתח תקוה פרסמה בחדש ספטמבר **חוברת מתכונים לתזונה בריאה ועשירה**, לילדים ולמבוגרים, הכוללת אפשרויות לתזונה מגוונת גם לאנשים בעלי אלרגיות, חולי צליאק וטבעונים, זאת במטרה לעודד אורח חיים בריא ובר קיימא.

בחדש אוגוסט **הצטרפו שמונה בתי ספר בעיר כפר סבא לפרויקט העירוני של גגות וקירויים סולאריים**. במסגרת המהלך, אשר כולל כבר עשרות בתי ספר בעיר, מותקנים תאים פוטו וולטאיים על גגות בתי ספר או קירוי (על גבי סככה מצלה) במגרשי ספורט פתוחים. המהלך מקודם במסגרת חזון "עיר מאופסת אנרגיה" שמובילה **עיריית כפר-סבא**.

עיריית נתניה בשיתוף תאגיד המחזור 'אקומוניטי' הקימו ברחבי העיר **מרכזים המיועדים לאיסוף פסולת אלקטרונית**. הפסולת שתיאסף מהמוקדים תועבר בין היתר, אל מפעל 'אקולוגיה', המעסיק כיום 100 עובדים עם צרכים מיוחדים, שם הם עוברים תהליך הכשרה ומועסקים במחזור והשמשה של פסולת אלקטרונית באמצעות תעסוקה הוגנת ובת קיימא.

בחדש יולי החלה **עיריית רמת גן**, ביוזמה של אגף התכנון ומחלקת איכות הסביבה בעירייה, לחייב מיזמי בנייה חדשים **בהתקנת גגות כחולים** - גגות המשלבים אמצעים כגון יריעות ניקוז, שכבות של חצץ, טוף או חלוקי נחל, המייצרים מערכת הידרולוגית מלאכותית, שמשמשת למיתון והשהיית מי הגשם, כך שהשחרור שלהם מהגג למרזבים ולמתקני החדרה איטי יותר, ובכך מגדיל את החלחול ומצמצם הצפות.

בחדש אוגוסט פרסמה **עיריית נתניה** **קמפיין הסברה להגברת המודעות לשמירה על ניקיון המרחב הציבורי**. במסגרת זו פורסמו ברחבי העיר סלוגנים כגון "ליד הפח עדיין מלוכלך!", "בתוך הפח אתה תותח!", "השלכתם פסולת וציפיתם לפרס? ככה חוטפים 730 ₪ קנס!".

עיריית חדרה תתקין ברחבי העיר כ-10,000 **עמודי תאורה חסכניים באנרגיה**, המבוססים על תאורת לד. אלו יותקנו במקום עמודי תאורה ישנים ו"בזבזניים" וצפויים לחסוך לפחות 55% בצריכת האנרגיה של העירייה על תאורת רחוב.

לקראת הסגר השני במהלך חגי תשרי, חילקה **עיריית תל אביב-יפו**, באמצעות המרכז הקהילתי בשכונת נווה שרת ובשכונות נוספות בעיר, **ערכות לדיירי השכונה שמטרתן לעודד שיתופיות וקהילתיות בקרב דיירי הבניין**. כל ערכה כלה פוסטר ייעודי לפעילות "קח-תן עם השכן", וכן ערכת שתילה לגינת הבניין המיועדת לשתילה ולתחזוקה משותפת על ידי הדיירים.

בחודש אוקטובר נפתחה **סדרת סדנאות מקוונות לעובדי עיריית אשדוד בנושאי תכנון, סביבה וקהילה**, שמטרתן חשיפת העובדים לתחום ולתקן הישראלי לבנייה ירוקה והכרות עם פתרונות חדשניים בנושאי קיימות סביבתית במרחב העירוני. הסדנאות מתקיימות במסגרת המיזם המשותף של המשרד להגנת הסביבה והמועצה הישראלית לבנייה ירוקה, ומטרתן לייצר ממשק בין עובדי העירייה המקצועיים, לבין קהל המתכננים, האדריכלים ותושבי העיר.

עיריית כפר סבא פרסמה באתר העירייה **טיפים בנושא צמצום פסולת** עבור תושבי העיר. הטיפים מחולקים ל-4 קטגוריות: ליצור, למסור, לחסוך, להפריד.

עיריית הוד השרון השיקה בחודש אוגוסט **מיזם עירוני להשאלת כלים רב פעמיים**, במסגרתו נרכשו סטים של כלי פלסטיק רב פעמיים אשר יושאלו לתושבי העיר כנגד צ'ק פיקדון.

בחודש אוגוסט הוציאה **עיריית אשדוד קול קורא לעובדי העירייה והחברות העירוניות** להשתתף **בתערוכת יוצרים ואמנים בנושא מגוון הצומח והחי בפארק האקולוגי החופי – המצודה**. במסגרת קול קורא זה הוזמנו העובדים להציע יצירות אמנות המתמקדות במגוון הצומח והחי בפארק על רקע העיר.

לקראת חגי תשרי יזמה **עיריית תל אביב-יפו** באמצעות המרכז הקהילתי מגיד שבשכונת הצפון הישן **פלטפורמה מקוונת שכונתית להחלפת אופניים וכלי רכב בלת-ממונעים אחרים**.

בישיבת מועצת העיר **רחובות** שהתקיימה בחודש אוגוסט התקבלה החלטה **להתגבר את מערך המיחזור ולעודד ביתר שאת את השמירה על הניקיון בעיר**. המהלך כולל הצבת פחי מיחזור נוספים ברחבי עיר, הגדלת יעדי המיחזור וקמפיין הסברה לתושבים בנושא הפרדת פסולת.

בחודש אוגוסט פתחה **עיריית אשדוד את הפארק האקולוגי מצודת ים-אשדוד** ובו מרפסות תצפית אל הים, מסלולי גישה נוחים, שלטי הסבר על המקום ובעיקר – שמירה על הצמחייה ובעלי החיים הייחודיים לרצועת החוף הדרומית וקיום פעילויות חינוך והסברה לשמירה על הסביבה האקולוגית. הפארק האקולוגי מתפרש על פני למעלה מ-300 דונמים ומהווה למעשה מסדרון אקולוגי הממשיך את שמורת חולות ניצנים מדרום.

עיריית פתח תקוה בשיתוף פעולה עם חברות האוטובוסים **דן, אפיקים, מטרופולין ואגד**, ביצעו **שיפורים בקווי התחבורה הציבורית** הנוסעים בעיר, אשר יחולו החל מ-25.10.20. במסגרת זו הורחב שירות הנסיעות לאוניברסיטאות ולמכללות באיזור, התווספו קווים, שופרו מסלולי הקווים, הוגדלה התדירות והוקמו סככות חדשות בעיר לרווחת הנוסעים.

במטרה לצמצם את פליטות גזי החממה החלה **עיריית רמת גן**, ביוזמה של אגף התכנון ומחלקת איכות הסביבה, **לחייב מיזמי בנייה חדשים בהכנת תשתית לעמדות טעינה לרכב חשמלי, עבור כל מקומות החניה**. זאת, במסגרת המגמה העירונית לעבור לתחבורה חשמלית ונקייה. בתוך כך, מקדמת העירייה גם חשמול של התחבורה הציבורית בעיר, ופועלת להחלפת כל **רכבי ואופנועי העבודה העירוניים המשמשים לטובת ביצוע עבודות בפארקים וגנים בעיר לכלים חשמליים** עד לסוף 2020.

בחודש אוגוסט, לרגל ט"ו באב, יזמה **עיריית פתח תקוה** פרויקט בשם "**פגישה עיוורת עם ספר**". במסגרת זו, הציב אגף הספריות העירוני ב-12 ספריות בעיר, מאות ספרים עטופים לחלוקה חינמית למנויי הספריות. מטרת הפרויקט היא לעשות שימוש חוזר בספרים המשומשים והעודפים הקיימים בספריות, תוך מתן מפתיעה לתושבים אשר תספק להם הזדמנות להיחשף לספרים שאולי לא היו בוחרים לפי כריכתם החיצונית.

אנו מזמינים אתכם להעביר לנו חומרים ולשתף אותנו בפרויקטים מעניינים הנעשים בעירכם, לצורך הצגתם במידעון זה. את החומרים יש להעביר למייל – tamars@forum15.org.

יוזמות עירוניות מהעולם

בטורונטו שבקנדה הושקה **יוזמה חדשה בשם Wisebox**, בתמיכת העירייה, שמטרתה צמצום השימוש בכלי אכילה חד-פעמיים בעיר. במסגרת היוזמה **שולחות מסעדות מקומיות ללקוחותיהן את הארוחות שהזמינו בכלים רב-פעמיים**, תמורת דמי פיקדון. הלקוחות יכולים להחזיר את הכלים הרב-פעמיים לכל אחת מהמסעדות המשתתפות בתכנית, ולקבל את דפי הפיקדון בחזרה. התכנית אף כוללת הנחה של 15% ללקוחות הבוחרים להזמין מזון בכלים רב-פעמיים במסגרת זו.

נכון לסוף הקיץ, **בפריז שבצרפת** היו בשלבי יישום יותר מ-8,000 **פרויקטים** שמטרתם להפוך את העיר **לידידותית יותר להולכי רגל**, לרבות עבודות בכיכרות היסטוריות כמו כיכר מדלן וכיכר הבסטיליה. לכך מתווספות עבודות ליצירת קילומטרים רבים של מסלולי אופניים נפרדים. כל זאת על מנת להכין את העיר למשבר האקלים ולהפחית את פליטות גזי החממה.

עיריית סן אנטוניו שבטקסס, ארה"ב, השיקה **תחרות עיצוב עירוני לאדריכלים, שתעסוק בפתרונות להצלת העיר**, וזאת על מנת לסייע בהתמודדות עם תופעת אי החום העירוני. התחרות תתמקד בשלושה אזורים במרכז העיר שזקוקים להצלה, והזוכים בתחרות יקבלו פרס כספי.

אירועים

בחודשים ספטמבר ואוקטובר תתקיים **סדרת וובינרים קצרים ובאנגלית בנושא הפוליטיקה הבינלאומית של משבר האקלים**, ביוזמת קואליציית ארגוני הסביבה הבריטיים **COP 26 Coalition**, כהכנה לוועידת האקלים העולמית (COP 26) המתוכננת להתקיים בנובמבר 2021 בגלזגו. כל המפגשים יוקלטו וניתן יהיה לצפות בהם גם באתר: www.cop26coalition.org.

ב-26.10.2020 תתקיים **הרצאה מקוונת בנושא Cool Cities** ביוזמת **המועצה הישראלית לבנייה ירוקה**, שתתמקד במתודולוגיות לשילוב פרמטרים סביבתיים בתכנון בלוק עירוני (אנרגיה, מיקרו-אקלים עירוני, נוחות תרמית ותאורה טבעית).

ב-30.10.2020 יתקיים **אירוע ניקיון חופים כלל ארצי** שיכלול כ-100 נקודות בהן יופעלו תחנות מידע ויתקיים ניקיון לאורך חופי הים התיכון מראש הנקרה ועד אשקלון, חופי מפרץ אילת וחופי הכנרת. המהלך ביוזמת **פורום רשויות החוף ועמותת אנשי הים התיכון**, בשיתוף עם רשויות מקומיות כגון: **עיריית הרצליה, מ.א מטה אשר, עיריית חיפה, מ.א חוף כרמל, עיריית חדרה, עיריית נתניה, מ.א עמק חפר, עיריית תל אביב יפו, עיריית אשדוד, עיריית אשקלון, מ.א אשקלון, עיריית אילת, וכן משרדי ממשלה וארגוני סביבה.**

נותרו עוד שני מפגשים **בסדרת מפגשים מקוונים העוסקים בהתמודדות הרשויות מקומיות עם משבר האקלים** והאתגרים הרבים הנלווים לכך, ביוזמת **מרכז השל לקיימות, ארגון חיים וסביבה, עמותת מרחב, שגרירות שוויץ ואוניברסיטת תל אביב**. בין נושאי המפגשים: פיתוח עירוני בר קיימא, הצפות ושטפונות, עצים בעיר, סערות ועליית מפלס פני הים, מדיניות ותכנית היערכות בישראל.

קורסים והכשרות

ב-5.11.2020 ייפתח קורס "**תעשייה מהיום למחר: תכנון אזורי תעשייה בישראל**" ביוזמת **משרד הכלכלה והתעשייה ומפע"ם מישור יהודה**. הקורס יעסוק בחשיבה מחדש על תכנון אזורי תעשייה ושיפור איכות התכנון של סביבתם ויעסוק במגמות הבולטות ובסוגיות המרכזיות בתכנון אזורי תעשייה. בין הנושאים שילמדו: המהפכה התעשייתית הרביעית (Industry 4.0) ואורבניזם תעשייתי, אזור תעשייה בר קיימא והטמעה של כלכלה מעגלית ותכנון אקולוגי בתעשייה, התחדשות אזורי תעשייה ותיקים, תכנית אסטרטגית וחשיבה אזורית על תעשייה, ניתוח כלכלי מקדים ומודל ביקוש לתעשייה, אפיון סוגי התעשיות השונות וצרכיהן ועוד. הקורס יציג את האתגרים וההזדמנויות עבור התעשייה בישראל ויקנה "ארגז כלים" למתכננים. הקורס יכלול 42 שעות אקדמיות בששה מפגשים שבועיים.

קורס "שכונה 360" המתקיים ביוזמת **המועצה הישראלית לבנייה ירוקה**, בשיתוף עם **מרכז השלטון המקומי ופורום ה-15**, שאמור היה להיפתח ב-21.10.20, נדחה עקב משבר הקורונה. הודעה על מועד חדש תפורסם בקרוב. הקורס יעסוק בפיתוח בר קיימא בקנה מידה שכונתי על-פי מדד "שכונה 360" שפיתחו המועצה הישראלית לבנייה ירוקה ומשרד הבינוי והשיכון, אשר מטרתו לקדם את התכנון, הפיתוח והבינוי של שכונות איכותיות, בריאות ומשגשגות לאורך זמן. הקורס יכלול ארבעה מפגשים אחת לשבוע ויתקיים בקמפוס UniverCity של המנהל ללימודים מוניציפליים של מרכז השלטון המקומי בתל אביב.

ב- 20.4.21 ייפתח מחזור נוסף של **קורס "יסודות הבנייה הירוקה"** ביוזמת **המועצה הישראלית לבנייה ירוקה**, בשיתוף עם **מרכז השלטון המקומי ופורום ה-15**. קורס זה מספק הזדמנות להכיר וללמוד את נושא הבנייה הירוקה על כלל משמעויותיו תוך הדגשת מגוון כלים להטמעת הבנייה הירוקה במסגרת הליכי התכנון העירוניים והארציים. פרטים נוספים וסילבוס הקורס יפורסמו בהמשך.

כתבות וחומרים מעניינים – מישראל

דו"ח **מבקר המדינה** מצא **ליקויים בטיפול הממשלתי בנושאי התייעלות אנרגטית, קידום אנרגיות מתחדשות והפחתת התלות בדלקים מזהמים**. לדברי **ד"ר עדי וולפסון**, שפרסם **מאמר דעה בעקבות פרסום הדו"ח**, המדינה לא הצליחה לעמוד ביעדים הנמוכים ממילא שקבעה בתחומים אלה. לדבריו, למצב זה השפעות שליליות על כלכלת ישראל, השלכות בריאות ואף השלכות ביטחוניות. ד"ר וולפסון מציע לראות ביציאה ממשבר הקורונה כהזדמנות להשקיע במעבר לאנרגיות מתחדשות, בהתייעלות אנרגטית ובתחבורה ציבורית.

ב- 18.10.20 הודיעה **השרה להגנת הסביבה** על החלטתה **להרחיב את תחולת חוק הפקדון גם על בקבוקי 1.5 ליטר**. ההחלטה התקבלה על רקע אי העמידה של תאגיד אל"ה ביעדי המחזור של המכלים הגדולים, המוגדרים בחוק. השרה הודיעה כי יישום ההחלטה יידחה בשנה, על-מנת לאפשר למשק תקופת התארגנות, תוך התחשבות באתגרי משבר הקורונה. טרם נקבע סכום הפיקדון על הבקבוקים הגדולים, אולם ההערכה היא שיעמוד על בין 30 ל-70 אגורות לבקבוק.

משרד האנרגיה הציג בפני ועדת הכלכלה של הכנסת את תכניתו למעבר לאנרגיות מתחדשות במסגרתה **בתוך 10 שנים מהיום 30% מהחשמל בישראל ייוצרו באמצעות אנרגיות מתחדשות**. כחלק מהמהלך יופסק באופן הדרגתי השימוש בפחם לייצור חשמל, עד שבשנת 2030 לא ייעשה בו שימוש כלל. מרכיב חשוב בתכנית הינו **המתווה האסטרטגי לקידום בנייה מאופסת אנרגיה בישראל** שפרסם המשרד בחודש אוקטובר, אשר במסגרתו תחויב בניית מבנים חדשים כמאופסי אנרגיה, החל משנת 2025, במתווה הדרגתי. הצעדים המוצעים צפויים לחסוך למשק עד 8 מיליארדי שקלים בשנה ולהביא ככל הנראה להגדלת מכסות הייצוא של הגז הטבעי. בטווח הקרוב, עשוי תעריף החשמל עשוי להתייקר, כדי לממן את עלויות המעבר השינוי.

הארגון **שתיל פרסם משימה סרטונים קצרים בנושא עבודה עם הקהילה**. אורך כל סרטון הוא מספר דקות בלבד ומטרתם לספק רעיונות ולסייע בניהול קהילות בכל התחומים. הסרטונים עוסקים בשאלות: מהם מנהלי קהילה? איך תתאימו את האירוע הבא שלכם לצרכי הקהילה? איך תספרו סיפור שאנשים ירצו להקשיב לו? איך תגדילו את המעורבות של חברי הקהילה בארגון? ואיך תבנו קהילה שתלך אתכם רחוק?.

המשרד להגנת הסביבה הודיע בחודש ספטמבר על זיהו ראשון בישראל של **טרמיטים מהמיניפורמוסי, הנחשב לזן המזיק ביותר בעולם, בעיר פתח תקווה**. המין הפולש, שמקורו בדרום-מזרח אסיה, הוא בעל יכולות האכילה וההתרבות הגבוהות ביותר בקרב בני מינו. גודל מושבה אחת מגיע למיליוני פרטים והם עלולים להגיע למרחק של עד מאה מטרים מהקן. הטקמיט פוגע בעצים חיים ומתים כאחד, ובנוסף לעץ, הוא פוגע גם בקווי תקשורת וחשמל תת קרקעיים וגורם להפסקות חשמל.

מדענים רבים מסכימים שתופעות הקשורות לשינויי האקלים עלולות להשפיע לרעה על איכות החיים של בני האדם ועל החי והצומח. אולם, בזמן שמינים רבים מתקשים להסתגל לשינויים ונאבקים על המשך הישרדותם, נראה שקיימים **מינים מסוימים שיכולים להרוויח משינויי האקלים** – בעיקר דו חיים אשר משגשגים בסביבה המאופיינת בשטפונות רבים.

מחוז מרכז של **רשות הטבע והגנים** ערף **סקר של צווארי בקבוק במסדרונות אקולוגיים במרכז הארץ** כדי לבחון את מידת השימוש שעושים בעלי חיים במעברים אלו. הסקר, שהתמקד ביונקים ובזוחלים, נערך במפגשי מסדרונות אקולוגיים עם תשתיות אורך ורוחב ראשיות כגון כבישים ומסילות ברזל. ממצאיו חושפים את מיני בעלי החיים המשתמשים במעברים אלו, תנועתם במרחב הפיזי ובמרחב הזמן. מטרת הסקר היא לסייע בקידום מעמד סטטוטורי למסדרונות האקולוגיים במרכז הארץ.

מהדו"ח המסכם של הפרויקט לסבסוד הרכישה של מוניות היברידיות מופחתות זיהום, שמובילים **המשרד להגנת הסביבה וקק"ל**, עולה כי **9% מצי המוניות בישראל הוחלף בכלי רכב היברידיים** **וכתוצאה מכך נרשמה ירידה בזיהום האוויר**. מטרת הפרויקט הייתה להמיר כ-1,500 מוניות (כ-6% מסך צי המוניות בישראל) המונעת בדיזל למוניות בעלות מנוע היברידי (בנזין וחשמל) מופחת זיהום.

כתבות וחומרים מעניינים – מהעולם

בעוד כ-200 שנה צפויים הקרחונים באיסלנד להיעלם עקב משבר האקלים. כעת מדענים ואנשי ציבור במדינה קוראים לפעולה נחרצת כנגד הסלמת משבר האקלים והשפעותיו.

בחודש ספטמבר פרסמה **אמנת המגוון הביולוגי של האו"ם (CBD)**, עליה חתומה גם מדינת ישראל, **דו"ח הערכה של מצב המגוון הביולוגי ועמידה ביעדיה בעשור החולף** (יעדי איצ'י). כל זאת לקראת כינוס פסגת מנהיגי המדינות לטבע – Nature Summit במסגרת העצרת הכללית של האו"ם שהתקיימה ב-30.09. לפי מסקנות הדו"ח, מצב המגוון הביולוגי ממשיך להידרדר, אף אחד מ-20 יעדי האמנה לא הושג במלואו, ורק ב-6 מהם נרשמה התקדמות ניכרת. לפי ניתוח תרחישים שבוצע במסגרת הדו"ח, ניתן להפוך מגמה זו על ידי מעבר לייצור וצריכה בני קיימא. **לקריאת ההודעה לתקשורת שפרסמה האמנה. לחצו כאן**.

חברת נסטלה ביפן החלה לשווק את החטיף "מיני קיטקט" באריזת נייר-אוריגמי, במקום בעטיפת הפלסטיק בה נארז החטיף עד כה. על גבי האריזה החדשה קיימות הוראות מצוירות לקיפולה לצורת עגור. בכך מקווה החברה להפחית כ-380 טונות של פלסטיק המיוצרות מדי יום לצורך שיווק החטיף, אשר נמכר בכמות של 4 מיליון יחידות ביום. המהלך צפוי להתרחב בעתיד ולכלול אריזות נוספות.

לפני כשנה עקב העולם בדריכות אחר השריפות האימתניות באמזונס. יער הגשם הולך ומצטמצם לאורך שנים עקב הצתות שטחים לשם בירוא היער עבור פעילות מסחרית וחקלאית. השריפות יוצאות מכלל שליטה בין היתר כאשר שורר מזג אוויר יבש באופן קיצוני, שהינו מגמה גוברת בשל משבר האקלים. השנה, בזמן שמשבר הקורונה משתלט על סדר היום, **השריפות באמזונס הולכות וגוברות באין מפריע**. בספטמבר החולף נרשמה עלייה של 60% במוקדי האש באמזונס לעומת אשתקד ו-180% בגידול הנקודות החמות שנרשמו בשטחי הפוטנציאל (אזור הביצות של האמזונס - אחד האזורים עם המגוון הביולוגי הגדול ביותר בעולם, ואתר מורשת עולמית של אונסק"ו). יער הגשם הגדול בעולם מתקרר לנקודת האל חזור - בה הוא יגווע ויהפוך מיער עד לסוואנה, מה שיחמיר את השפעות שינויי האקלים וישנה את המערכת האקולוגית הקיימת כיום ביער כך שלא תוכל לתמוך במגוון הביולוגי בו היא תומכת כיום.

נכון לאמצע חודש אוקטובר, **שריפות הענק בקליפורניה כבר כילו שטח של כ-16 אלף קמ"ר** – פי 2 מהשיא הקודם במדינה – והבעירה טרם הסתיימה. בסך הכל תועדו בחוף המערבי של ארה"ב 8,200 שריפות נפרדות, שהרגו עד עתה 31 איש והעלו באש 8,400 מבנים. את העשן הסמיך זיהום האוויר שבימים מסוימים הסתיר לחלוטין את אור השמש – הרגישו גם אנשים שמתגוררים במרחק רב ממוקד הבעירה. מדעני אקלים מסבירים כי משבר האקלים רק תורם לבעיה - העלייה בטמפרטורות הכפילה את השטח שנשרף במערב ארה"ב מאז שנות ה-80 של המאה ה-20.

בברכה,
תמר שטרצר ומאיה קרבטרי

משרד 03-6844298 / פקס 03-6844215 / www.forum15.org.il

אשדוד / באר שבע / גבעתיים / הרצליה / חדרה / חולון / חיפה / כפר סבא
נתניה / פתח תקוה / ראשון לציון / רחובות / רמת גן / רעננה / תל אביב-יפו

